

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw drs. C.J. Schouten
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Datum
23 mei 2022

Onderwerp

Verzoek bestuurlijke reactie voorstel wetswijziging kostendelersnorm

Geachte mevrouw Schouten,

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de VNG gevraagd om een bestuurlijke reactie op het ontwerp-wetsvoorstel waarmee wordt geregeld dat de kostendelersnorm wordt gewijzigd zodat inwonende jongvolwassenen tot 27 jaar niet langer meetellen als kostendeler voor de uitkering van huisgenoten. Dit conform het coalitieakkoord 2021-2025. SZW geeft aan dat de belangrijkste reden voor deze wijziging is dat sinds de invoering van de kostendelersnorm in 2015 relatief veel jongeren vanaf 21 jaar wiens ouder(s) bijstand ontvangen, het ouderlijk huis hebben verlaten en/of zijn uitgeschreven uit de basisregistratie persoonsgegevens (BRP) met bestemming onbekend om te voorkomen dat de bijstandsuitkering van hun ouder(s) naar beneden zou worden bijgesteld.

In deze brief geeft de VNG een bestuurlijke reactie op de wetswijziging in de Participatiewet inzake de kostendelersnorm. Het coalitieakkoord biedt goede aanknopingspunten voor de korte termijn. Het is een kleine stap in de goede richting om toe te werken naar dé stip op de horizon: fundamentele herziening van de Participatiewet, het borgen van bestaanszekerheid en het vergroten van kansengelijkheid. VNG vraagt voor wat betreft de lange termijn expliciet aandacht voor het meenemen van het afschaffen van de kostendelersnorm, in relatie tot het borgen van de bestaanszekerheid, in de herziening van de Participatiewet.

Voorstander voor afschaffen kostendelersnorm

De VNG heeft eerder¹ gepleit voor het afschaffen van de kostendelersnorm tot 27 jaar op korte termijn. Tegelijkertijd pleit de VNG voor een fundamentele herziening van de participatiewet op de lange termijn. De kostendelersnorm mag niet leiden tot dakloosheid onder jongeren. Daarnaast vindt de VNG het van belang dat de kostendelersnorm niet ten koste mag gaan van het inkomen van de hoofdbewoner, die ook verantwoordelijk is voor de vaste lasten. Daarbij blijft de VNG

benadrukken dat het van belang is dat het kabinet investeert in het borgen van de bestaanszekerheid van inwoners. De bestaanszekerheid schiet namelijk tekort; een uitkering (ook met ingewikkelde toeslagen) of een sociaal minimum inkomen is voor veel inwoners onvoldoende om in het levensonderhoud te kunnen voorzien.

Beleid moet eenvoudig, voorspelbaar, uitvoerbaar en uitlegbaar zijn

De VNG pleit voor de menselijke maat en eenvoud van regelgeving. De aandacht voor de uitvoering heeft de VNG hoog in het vaandel. We vinden het belangrijk om steeds te toetsen of voorgenomen beleid en regels in het belang van onze inwoners zijn. Daarbij vinden gemeenten het van belang dat het beleid voor al hun inwoners uitlegbaar is.

Gemeenten geven bij de VNG en Divosa aan dat er knelpunten zijn in de uitvoering van de wetswijziging, zoals opgenomen in het ontwerpvoorstel. We vragen daarom ook aandacht om dit gezamenlijk aan de voorkant op te lossen om ervoor te zorgen dat gemeenten voldoende in staat worden gesteld om de wetswijziging zo goed mogelijk uit te kunnen voeren.

Aandachtspunten voor de uitvoering op korte termijn:

- Aandacht voor overgang in ICT-systemen. De herbeoordeling (kostendelersnorm) kan in het huidige bestand van gemeenten niet geautomatiseerd gebeuren (dit omdat er, vanwege AVG, geen gegevens zijn geregistreerd van medebewoners). Dit betekent dat gemeenten alle bestanden handmatig moeten nakijken en beoordelen. Dit betekent dat er sprake zal zijn van extra administratief en handmatig werk voor gemeenten. Graag vragen we SZW om zo snel mogelijk samen met het Inlichtingenbureau en gemeenten te kijken naar een efficiënte oplossing.
- Integrale aanpak en afstemming met ICT-leveranciers, uitvoeringsorganisaties en gemeenten (sprake van ketensamenwerking). Het is van belang dat alle betrokken organisaties voldoende in staat worden gesteld om de wetswijziging zo goed mogelijk in de keten uit te kunnen voeren.
- Behoud van maatwerk om kostendelersnorm niet uit te voeren, indien niet passend bij de situatie van de jongeren van 27 jaar. Bestaanszekerheid moet voorop staan.

Fundamentele herziening Participatiewet

De Participatiewet zoals gemeenten die voor ogen hebben, zal meer ruimte moeten bieden aan de uitvoering, met de juiste prikkels voor bestaanszekerheid, activering en dienstverlening. Wij willen een wet die bijdraagt aan een samenhangend sociaal beleid, gericht op de arbeidsmarkt van morgen en die uitgaat van een positiever mensbeeld dan nu het geval is. Dit gaat verder dan alleen de wetswijzigingen op korte termijn conform het coalitieakkoord 2021-2025. De fundamentele herziening van de participatiewet gaat over de lange termijn.

De wetwijzigingen op korte termijn bieden in de huidige context geen soelaas voor onze inwoners als het gaat om bestaanszekerheid (bij dakloosheid, woningnood, mantelzorg, armoede en schulden). Daarom is het belangrijk dat het ministerie van SZW de systematiek van de kostendelersnorm meeneemt in de fundamentele herziening van de Participatiewet. Het is van belang dat de bestaanszekerheid van iedereen wordt geborgd.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Algemeen directeur

ⁱ <https://vng.nl/nieuws/vng-wil-afschaffing-kostendelersnorm-tot-27-jaar>